

Sygn. akt III AUa 1036/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSO del. Beata Górską (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2014 r. w Szczecinie

sprawy W. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o rentę z tytułu deportacji do ZSRR

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 września 2013 r. sygn. akt VI U 2504/12

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka

Sygn. akt III A Ua 1036/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 maja 2012 r. organ rentowy- Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu W. D. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z deportacją do ZSRR w latach 1953 - 1955. Powołując się na przepis art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) organ rentowy wskazał, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Ponieważ ubezpieczony nie przedłożył nowych dowodów w sprawie zatem organ rentowy odmówił mu prawa do ponownego ustalenia prawa do świadczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony W. D., podnosząc, że czuje się pokrzywdzony, obecnie ma takie dolegliwości jak: nadciśnienie tętnicze, migotanie przedsionków i komór, kręgosłup, tarczycę, cukrzycę i prostatę.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie w całości wskazując, że ubezpieczony składał już wnioski o prawo do renty z tytułu deportacji do ZSRR – z 6.10.1998 r., 28.01.2000 r., 28.03.2003 r. i 16.05.2007 r. – jednakże Zakład Ubezpieczeń Społecznych załatwił je decyzjami odmownymi, z uwagi na to, że Lekarz Orzecznik ZUS oraz Komisja Lekarska ZUS nie uznawali ubezpieczonego za osobę niezdolną do pracy w związku z deportacją. Od decyzji z dnia 25.02.2000 r., 17.04.2003 r. i 12.10.2007 r. ubezpieczony złożył odwołania, jednakże Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokami z dnia 5.04.2000 r., 7.08.2003 r., 18.07.2008 r. odwołania te oddalił. W. D. złożył ponadto apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18.07.2007 r., jednak Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 2 grudnia 2008 r. oddalił wspomnianą apelację.

Zdaniem organu rentowego, do aktualnego wniosku o rentę z dnia 11.05.2012 r. ubezpieczony nie przedłożył żadnych nowych dowodów dot. związku stanu zdrowia z deportacją do ZSRR wobec czego zaskarżoną decyzję należy uznać za prawidłową.

Wyrokiem z dnia 12 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W. D. urodził się (...). W okresie od sierpnia 1953 r. do grudnia 1955 r. ubezpieczony przebywał na deportacji w ZSRR.

W okresie od 2 września 1968 r. do 16 listopada 1972 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) początkowo jako uczeń, a następnie posadzkarz.

Następnie podejmował w latach 1972 – 1992 pracę jako pracownik produkcji w Zakładach (...) w G., betoniarz, majster, specjalista do spraw budowlanych, dyrektor w Zakładzie (...) przy Urzędzie Gminy w P., kierownik sekcji budowlanej w Ośrodku (...) w B., kierownik budowlany, zaś w latach 1995 – 1998 – jako kierownik robót budowlanych w (...) s.c. w P..

Decyzją z dnia 2 grudnia 1992 r., organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do renty inwalidzkiej 3 grupy inwalidów od dnia 19.11.1992 r. tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego. Z kolei decyzją z dnia 19 lipca 2001 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał W. D. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1.05.2001 r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek - na stałe.

W dniu 28.01.2000 r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę z tytułu represji wojennych.

Decyzją z dnia 25 lutego 2000 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty w związku z deportacją do ZSRR.

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2001 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił odwołanie ubezpieczonego od powyższej decyzji.

Kolejny wniosek o rentę w związku z deportacją do ZSRR ubezpieczony złożył w dniu 28 marca 2003 r. Organ rentowy decyzją z dnia 17.04.2003 r. ponownie odmówił W. D. prawa do renty w związku z deportacją. Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2003 r. oddalił odwołanie ubezpieczonego od wspomnianej decyzji.

W dniu 16 maja 2007 r. W. D. złożył kolejny wniosek o prawo do renty w związku z deportacją do ZSRR. Także i tym razem Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu – decyzją z dnia 12 października 2007 r. prawa do wspomnianej renty. Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 18 lipca 2008 r. oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z 12.10.2007 r. wskazując, że co prawda ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy z powodu zmian

chorobowych dotyczących przemiany materii oraz układu krążenia jednakże schorzenia te nie wykazują związku przyczynowego z okresem deportacji na S. w okresie wczesnego dzieciństwa.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, wyrokiem z dnia 2 grudnia 2008 r. oddalił apelację ubezpieczonego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie.

W dniu 14 maja 2012 r. ubezpieczony złożył ponownie wniosek o prawo do renty w związku z deportacją do ZSRR. Do wniosku dołączył jedynie zaświadczenie o stanie zdrowia z dnia 23.04.2012 r., wystawione przez lekarza internistę z (...) Niepublicznego ZOZ w P..

Decyzją z dnia 31 maja 2012 r. organ rentowy- Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu W. D. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z deportacją do ZSRR w latach 1953 - 1955. Powołując się na przepis art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) organ rentowy wskazał, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Ponieważ ubezpieczony nie przedłożył nowych dowodów w sprawie zatem organ rentowy odmówił mu prawa do ponownego ustalenia prawa do świadczenia.

Aktualnie u ubezpieczonego rozpoznaje się:

- cukrzycę t. 2 leczoną insuliną w skojarzeniu z doustnym lekiem przeciwcukrzycowym,
- niedoczynność tarczycy, po leczeniu radiojodem wola guzowatego toksycznego (wyrównana farmakologicznie),
- cechy zespołu metabolicznego (otyłość olbrzymia, nadciśnienie tętnicze w II okresie WHO, hyperlipidemia, cukrzyca),
- kardiomiopatię z zaburzeniami rytmu serca pod postacią utrwalonego migotania przedsionków, w II okresie NYHA,
- lęki nocne,
- przewlekły zespół bólowy kręgosłupa w odcinku szyjnym i lędźwiowo krzyżowym w przebiegu zmian zwyrodnieniowo – dyskopatycznych, bez neurologicznych objawów ubytkowych i rozciągowych.

Stwierdzone zmiany chorobowe uzasadniają kwalifikację ubezpieczonego z ogólnego stanu zdrowia jako całkowicie, trwale niezdolnego do pracy jednak pozostają bez związku przyczynowego z okresem deportacji wnioskodawcy do byłego ZSRR w okresie pierwszych dwóch lat życia. Wnioskodawca po powrocie do Polski odbywał naukę w szkole, uzyskał zawód technika budowlanego, który wykonywał przez 29 lat zatrudnienia.

Sąd Okręgowy w swych rozważaniach przytoczył treść przepisu art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 13, poz. 68 z 1983 r. z późn. zm.), art. 3, art. 4 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jednolity Dz.U. 2012.400),

Wskazał również, iż w oparciu o przepis art. 12 ust. 1 - 4 cytowanej ustawy, kombatantom będącym inwalidami wojennymi lub wojskowymi przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 648 i Nr 113, poz. 745, z 2011 r. Nr 112, poz. 654 oraz z 2012 r. poz. 118).

Świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem uprawnienia określonego w art. 23b tej ustawy, przysługują na zasadach określonych w tych przepisach również:

1) osobom, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów (obecnie częściowa lub całkowita niezdolność do pracy) wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1;

2) członkom rodzin pozostałym po osobach pobierających w chwili śmierci rentę z tytułu inwalidztwa, o którym mowa w pkt 1.

Sąd Okręgowy podał również, że za inwalidztwo pozostające w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1, uważa się inwalidztwo będące następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym pobytem.

Związek zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1, a także związek inwalidztwa z takim pobytem ustala komisja lekarska do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

W ocenie Sądu I instancji biorąc pod uwagę niniejsze przepisy w pierwszej kolejności wskazał, że aby móc otrzymać przewidziane ustawą uprawnienia koniecznym jest spełnienie przez ubiegający się o nie podmiot wymaganych przez ustawodawcę przesłanek w postaci: posiadania statusu kombatantha będącego inwalidą wojennym lub wojskowym ewentualnie zaliczenie do jednej z grup inwalidztwa (obecnie częściowa lub całkowita niezdolność do pracy) – wskutek niezdolności do pracy pozostającej w związku z pobytem w miejscach, których mowa w ustawie. Za taką niezdolność do pracy pozostającą w związku z pobytem w w.w. miejscach uznaje się przy tym tylko taką niezdolność która jest następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym pobytem.

Brak łącznego wystąpienia ww. przesłanek jak podkreślił Sąd Okręgowy powoduje, niemożliwość przyznania przez organ rentowy renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem we wspomnianych miejscach.

W niniejszej sprawie bezspornym pozostawał w ocenie Sądu Okręgowego fakt pobytu ubezpieczonego W. D. na deportacji w ZSRR w latach 1953 - 1955. Poza sporem pozostawało również i to, że ubezpieczony jest obecnie całkowicie, trwale niezdolny do pracy.

Przedmiotem postępowania sądowego było, zatem ustalenie, czy stwierdzona u ubezpieczonego niezdolność do pracy pozostaje w związku z pobytem na deportacji w ZSRR w latach 1953 – 1955.

W tym celu dopuszczony został dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu kardiologii, endokrynologii i psychiatrii. W opinii wydanej w dniu 13.09.2012 r. biegli rozpoznali u ubezpieczonego :

- cukrzycę t. 2 leczoną insuliną w skojarzeniu z doustnym lekiem przeciwcukrzycowym,
- niedoczynność tarczycy, po leczeniu radiojodem wola guzowatego toksycznego (wyrównana farmakologicznie),
- cechy zespołu metabolicznego (otyłość olbrzymia, nadciśnienie tętnicze w II okresie WHO, hyperlipidemia, cukrzyca),
- kardiomiopatię z zaburzeniami rytmu serca pod postacią utrwalonego migotania przedsionków, w II okresie NYHA,
- lęki nocne,
- przewlekły zespół bólowy kręgosłupa w odcinku szyjnym i lędźwiowo krzyżowym w przebiegu zmian zwyrodnieniowo – dyskopatycznych, bez neurologicznych objawów ubytkowych i rozciągowych.

Zdaniem biegłych, stwierdzone zmiany chorobowe uzasadniają kwalifikację ubezpieczonego z ogólnego stanu zdrowia jako całkowicie, trwale niezdolnego do pracy jednak pozostają bez związku przyczynowego z okresem deportacji wnioskodawcy do byłego ZSRR w okresie pierwszych dwóch lat życia. Wnioskodawca po powrocie do Polski odbywał naukę w szkole, uzyskał zawód technika budowlanego, który wykonywał przez 29 lat zatrudnienia. Charakter

stwierdzonych schorzeń nie wykazuje żadnego związku przyczynowego z warunkami przewlekłego stresu oraz złymi warunkami bytowymi, którego doświadczyło dziecko w okresie od urodzenia do 2 roku życia.

Z uwagi na zastrzeżenia ubezpieczonego do powyższej opinii, biegli sporządzili opinię uzupełniającą z dnia 14.03.2013 r., w której podtrzymali dotychczasowe stanowisko. Jak wskazali biegli – po zapoznaniu się z dodatkową dokumentacją medyczną nadesłaną przez ubezpieczonego, wyniki oznaczeń TSH wskazują jedynie na potrzebę okresowej kontroli endokrynologicznej i ewentualnej korekty dawki przyjmowanego hormonu tarczycy, jednak biegli nie znaleźli podstaw do zmiany swoich opinii.

Opinie przedstawione przez biegłych w ocenie Sądu Okręgowego były logiczne i konsekwentne. Biegli w sposób racjonalny i rzeczowy uzasadnili prezentowane przez siebie wnioski. W sposób wyczerpujący odnieśli się także do zarzutów stawianych przez ubezpieczonego oraz przedkładanej przez niego dokumentacji medycznej, w sposób jasny i z należytą starannością uzasadniając swe stanowiska. Z tego też względu Sąd w pełni podzielił twierdzenia w nich zawarte. Zdaniem Sądu I instancji trudno mówić o ewentualnym związku aktualnie rozpoznanych schorzeń z deportacją do ZSRR skoro ubezpieczony nie przedstawił żadnej dokumentacji świadczącej o tego rodzaju schorzeniach, które pozostawałyby w związku ze wspomnianym pobytem w ZSRR. Ubezpieczony zdobył po powrocie z ZSRR zawód technika budowlanego i przez wiele lat wykonywał pracę w tym zawodzie.

Sąd Okręgowy dodatkowo wskazał, że omawiane kwestie były już kilkakrotnie przedmiotem orzekania przez organ rentowy jak również Sąd Okręgowy w Szczecinie. Ostatnio Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 18 lipca 2008 r. oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z 12.10.2007 r. wskazując, że co prawda ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy z powodu zmian chorobowych dotyczących przemiany materii oraz układu krążenia jednakże schorzenia te nie wykazują związku przyczynowego z okresem deportacji na S. w okresie wczesnego dzieciństwa.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, wyrokiem z dnia 2 grudnia 2008 r. oddalił apelację ubezpieczonego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Jak słusznie wskazał organ rentowy, ubezpieczony nie przedłożył w niniejszym postępowaniu jakiejkolwiek dokumentacji stanowiącej nowe dowody, jak również nie ujawnił nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które miałyby wpływ na prawo do świadczenia, którego domaga się W. D.. Co prawda dołączył on do wniosku o prawo do renty w związku z deportacją do ZSRR aktualne zaświadczenie o stanie zdrowia z dnia 23.04.2012 r. jednakże nie może ono być uznane za nowy dowód w sprawie w rozumieniu przepisu art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych skoro nie zawiera żadnych nowych danych, które dotychczas nie zostały przedstawione przez ubezpieczonego.

Zgodnie bowiem z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

W tej sytuacji, stwierdził, że chociaż Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych specjalistów z zakresu kardiologii, endokrynologii i psychiatrii, na okoliczność stanu zdrowia ubezpieczonego, oraz związku ewentualnej niezdolności do pracy pobytem na deportacji w ZSRR, to jednak także bez przeprowadzenia tego dowodu możliwym było uznanie zaskarżonej decyzji za prawidłową.

Podkreślił, że Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 18.08.2008 r., zaś od tego czasu nie zostały przedstawione jakiejkolwiek nowe dowody, które mogłyby mieć znaczenie dla odmiennej oceny związku niezdolności powstałej u ubezpieczonego z jego pobytem w ZSRR.

Z tego też względu w ocenie Sądu Okręgowego decyzja organu rentowego z dnia 31 maja 2012 r. roku odmawiająca ubezpieczonemu renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z deportacją do ZSRR z powodu braku związku niezdolności do pracy powstałej u ubezpieczonego z jego pobytem na deportacji w ZSRR jest prawidłowa.

Apelację od tego wyroku wniósł ubezpieczony.

Zaskarżył wyrok w całości i wniósł o jego zmianę poprzez przyznanie prawa do renty w związku z deportacją.

Podał, że od 30 lat choruje i nie zgodził się, że chorobę nabył przez ciężką pracę a nie w związku z pobytem na deportacji w ZSRR.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonego okazała się nieuzasadniona.

Na wstępie zaznaczyć należy, że w przedmiotowej sprawie Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Okręgowy w pisemnych motywach wyroku wskazał, jaki stan faktyczny stał się jego podstawą oraz podał na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu. Stąd też, Sąd Apelacyjny ustalenia Sądu Okręgowego w całości uznał i przyjął, jako własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776). Nie dostrzegł przy tym naruszenia przez sąd meriti prawa materialnego, w związku z czym poparł w całości rozważania Sądu Okręgowego również w zakresie przyjętych przez niego podstaw prawnych orzeczenia.

Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371), zgodnie, z którym świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin przysługują na zasadach określonych w tych przepisach również osobom, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1. Za inwalidztwo pozostające w związku z pobytem w tych miejscach uważa się inwalidztwo będące następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym pobytem. Powyższe regulacje uzależniają zatem jednoznacznie nabycie prawa do określonych świadczeń, w tym prawa do renty od istnienia oczywistego związku pomiędzy doznanymi schorzeniami i w konsekwencji inwalidztwem (aktualnie niezdolnością do pracy) a pobytem we wskazanych przez ustawę miejscach. Ustalenie braku tegoż związku wyklucza możliwość przyznania prawa do renty, nawet w sytuacji, gdy wnioskodawca jest niezdolny do pracy, np. z ogólnego stanu zdrowia. W tym kontekście nie jest też wystarczające wykazanie wyłącznie faktu deportacji, związanych z tym przeżyć i trudnych warunków pobytu (por. wyroki Sądu Najwyższego z 23 września 1999 r., II UKN 124/1999; z 29 września 2000 r., II UKN 746/1999; z 20 października 1999 r., II UKN 154/1999; z 11 października 2000 r., II UKN 35/2000).

W sprawie niesporne jest, że W. D. urodzony w (...) roku, w latach 1953 - 1955 przebywał na deportacji w ZSRR. Od chwili zainicjowania postępowania odwołaniem, istota problemu sprowadza się do odpowiedzi na pytanie czy całkowita niezdolność do pracy stwierdzona u wnioskodawcy pozostaje w związku z jego pobytem w miejscach odosobnienia w rozumieniu wynikającym z przytoczonych wyżej przepisów.

W celu wyjaśnienia rzeczowej kwestii Sąd Okręgowy oparł się na dopuszczonych w sprawie dowodach z opinii biegłych sądowych z zakresu kardiologii, endokrynologii i psychiatrii oraz odniósł się do dotychczasowych wyników prawomocnie zakończonych postępowań sądowych. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na wcześniejsze postępowania zainicjowane przez ubezpieczonego, które toczyły się przed organem rentowym, Sądem Okręgowym i Sądem Apelacyjnym, jednakże zgodnie z art. 365 k.p.c. w niniejszej sprawie niedopuszczalna była weryfikacja prawomocnych dotychczasowych rozstrzygnięć sądu.

W ramach postępowania dowodowego, Sąd I instancji baczył, aby wskazani biegli odnieśli się do twierdzeń oraz zastrzeżeń zgłoszonych przez ubezpieczonego oraz uwzględnili zgromadzoną w aktach dokumentację medyczną. Z treści opinii biegłych wskazanych specjalności wynika jednoznacznie, że ubezpieczony cierpi na schorzenia takie jak cukrzyca, niedoczynność tarczycy, cechy zespołu metabolicznego, kardiomiopatię, lęki nocne i przewlekły zespół bólowy kręgosłupa. Schorzenia te biegli szczegółowo opisali i na ich podstawie stwierdzili, że wskazane zmiany chorobowe uzasadniają kwalifikację ubezpieczonego, z ogólnego stanu zdrowia jako całkowicie, trwale niezdolnego do pracy.

Uwzględniając wszystko powyższe według Sądu Apelacyjnego opinie przyjęte za podstawę ustaleń o stanie zdrowia ubezpieczonego - sporządzone w postępowaniu przed Sądem I instancji - oraz ich ocena, nie budziły wątpliwości w zakresie rozpoznanych schorzeń oraz ich związku przyczynowego z pobytem ubezpieczonego na deportacji, jak i stopnia wynikającej z tego niezdolności do pracy. Nie sposób mieć zastrzeżenia względem ich kompletności, fachowości, rzetelności czy logiczności. Badania poprzedzone były analizą akt sprawy oraz dostępną dokumentacją medyczną. Jednocześnie dokonane zostały przez osoby do tego powołane - posiadające specjalistyczną wiedzę i w sposób nie budzący zastrzeżeń. Wnioski zawarte w przyjętych za podstawę orzeczenia opiniach okazały się tożsame z tymi, do których doszedł lekarz orzecznik ZUS i zbieżne z opinią Komisji lekarskiej ZUS. Opinie uznać należy za wystarczające do rozstrzygnięcia sporu.

Zarzuty podnoszone przez ubezpieczonego, nie zawierały merytorycznej argumentacji, do których mimo to wyczerpująco odnieśli się już powołani w sprawie specjaliści. Sąd Apelacyjny podkreśla przy tym, iż Sąd I instancji, ani też biegli powołani w sprawie nie kwestionowali schorzeń i dolegliwości chorobowych wnioskodawcy. Przeciwnie szczegółowo i wyczerpująco stwierdzili ich istnienie. Podstawą uwzględnienia zastrzeżeń ubezpieczonego jest jednak wykazanie, że stan zdrowia nie tylko uzasadnia całkowitą niezdolność do pracy, ale nadto, że poszczególne schorzenia są wynikiem pobytu wymienionego na deportacji. Opinia biegłych jest specyficznym dowodem, którego ocena winna być dokonywana z punktu widzenia fachowości osób, które ją sporządziły, dokładności przeprowadzonych badań, a także trafności uzasadnienia w powiązaniu z wynikami badań. Ugruntowane orzecznictwo prezentuje jednoznaczny pogląd, że z istoty i celu dowodu z opinii biegłego wynika, że jeśli rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, dowód z opinii jest konieczny. W takim zaś wypadku Sąd nie może poczynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (tak wyrok SN z 1974.11.27 II CR 748/74 LEX nr 7618). Jeżeli zatem opinia sądowo-lekarska nie nasunie sądowi orzekającemu zastrzeżeń z punktu widzenia zasad logiki, wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, jej podstaw teoretycznych i sposobu motywowania, jak i stopnia stanowczości wniosków, to oczywiście może stanowić uzasadnioną podstawę dla dokonania ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy. W niniejszej sprawie biegli lekarze sądowi w zgodzie z przytoczonymi kryteriami uznali, że rozpoznane u ubezpieczonego schorzenia nie powodują całkowitej niezdolności do pracy w związku z deportacją. Podnoszone przez ubezpieczonego subiektywne odczucia na temat stanu swojego zdrowia i związku z deportacją nie mogły skutecznie podważyć obiektywnych opinii specjalistów z dziedzin adekwatnych do jego schorzeń. Sąd Okręgowy uzasadnił dlaczego uznał opinie biegłych sądowych sporządzone w sprawie za miarodajne i wystarczające dla wyjaśnienia istotnych jej okoliczności, w tym odniósł się też do zarzutów strony zgłoszonych do tych opinii również w aspekcie zaświadczenia lekarskiego z dnia 23 kwietnia 2012 r.

Za uzasadnione należy uznać ugruntowane już stanowisko orzecznictwa, że specyfika dowodu z opinii biegłego polega m.in. na tym, że jeżeli taki dowód już został przez sąd dopuszczony, to stosownie do treści art. 286 k.p.c. opinii dodatkowego biegłego można żądać jedynie "w razie potrzeby". Potrzeba taka nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydzźwięku konkluzji opinii, lecz być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowej opinii. W przeciwnym bowiem razie sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie złożona zostałaby opinia w pełni ją zadowolająca, co jest niedopuszczalne (wyrok Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2002, II CKN 639/99). Sąd nie jest obowiązany dopuścić dowodu z opinii kolejnego biegłego w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony składającej wniosek (wyrok Sądu Najwyższego z 18 października 2001 r., IV CKN 478/00). Innymi słowy o ewentualnym dopuszczeniu dowodu z

opinii innego biegłego tej samej specjalności medycznej nie może decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość. W przeciwnym wypadku wniosek taki musi być uznany za nieuzasadniony, co winno skutkować jego pominięciem (art. 217 § 2 k.p.c.). W ocenie Sądu Apelacyjnego opinie sądowo - lekarskie sporządzone w niniejszej sprawie, które Sąd Okręgowy przyjął za podstawę ustaleń faktycznych, stanowią wiarygodny materiał dowodowy, wystarczający do rozstrzygnięcia, zaś skarżący nie zdołał ich podważyć.

Reasumując, Sąd Apelacyjny uznał, że ubezpieczony na dzień wydania zaskarżonej decyzji nie był niezdolny do pracy w związku z deportacją, zaś wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu.

Z tych względów na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalono.

del. SSO Beata Górka SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka